

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Crinilor 45, Pașcani, jud. Iași
inaltareadomnului.pascani@gmail.com

Paroh: Pr. Marius Ionuț Tabarcea

+40 745 776 456

Coslujitor: Pr. Leonardo Ioan Atudorei

+40 747 580 111

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruiviți.” (Romani 12, 12)

Anul V • Nr. 14 (132) • 20 iulie 2024

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Sfânta Scriptură - izvor de înțelepciune I Cartea lui Rut

În canonul Sfintei Scripturi, **Cartea Rut** trebuie înțeleasă în contextul evenimentelor istorice cuprinse în cărțile *Iosua* și *Judecători*. Cartea *Iosua* consemnează biruințele copiilor lui Israel asupra dușmanilor prin încrederea lor în Dumnezeu și ascultarea de voia Lui. Cartea *Judecători* prezintă înfrângerile cauzate națiunii evreiești de către dușmanii din exterior și din interior datorită refuzului israeliților de a se mai baza pe încrederea în Dumnezeu și ascultarea de voia Lui.

Autorul ei, Samuel, înfățișează deopotrivă în evenimentele din această carte și dreptatea și harul lui Dumnezeu. Dreptatea divină urăște și pedepsește păcatul, harul divin îl iubește pe păcătos și-l scapă atunci când se pocăiește și strigă după ajutor.

Deși este o carte mică din punct de vedere al volumului (are doar 4 capitole), **Cartea Rut** nu este nicidecum lipsită de importanță. Evenimentele pe care le descrie se petrec în perioada judecătorilor, motiv pentru care se explică într-o anumită măsură încadrarea sa imediat după Cartea Judecătorilor.

Acțiunea pe care o descrie este simplă. Pe când în Canaan conduceau judecătorii, a fost o foamete mare. Elimelec, un bărbat din tribul lui Iuda, din orașul Betleem și-a luat familia și a mers să locuiască în Țara Moabului. Soția lui Elimelec se numea Noemi. Nu după mult timp, Elimelec moare și-i lasă în urmă pe cei doi fii ai săi: Maalon și Chilion. Fiind în Țara Moabului, cei doi se căsătoresc cu femei moabite, unul cu Orfa și altul cu Rut. După un timp mor și cei doi fii, iar Noemi rămâne singură cu cele două nurori într-o țară străină. Între timp, Noemi își sfătuiește nurorile să rămână în țara lor pentru ca ea să revină la Betleem. Rut fiind mai atașată de soacra sa, nu s-a lăsat înduplecată și a revenit la Betleem. Aici, Rut, fiind deosebit de harnică merge la cules de spice după secerători pe ogorul unei rude instărite, numite Booz. La sfatul soacrei sale, Rut îl cere pe Booz în căsătorie. Din căsătoria lor s-a născut Obed, din care s-a născut Iesei, tatăl lui David.

Ceea ce vrea să scoată în evidență această carte este faptul că și păgânii pot participa la harul lui Dumnezeu. În același timp s-a dorit și stabilirea genealogiei lui David și, prin aceasta, genealogia lui Hristos.

Dincolo de aspectul istoric pe care îl prezintă, **Cartea Rut are o însemnătate deosebită și din punct de vedere moral.** Comportamentul tinerei Rut, o păgână la început, devine exemplar pentru orice tânără evreică sau chiar creștină. Ea o iubește pe soacra ei și dă dovadă de mare harnicie, drept pentru care Dumnezeu o răsplătește căsătorindu-se cu Booz, prin care primește privilegiul de a intra în spița neamului lui David și, prin el, în cea a lui Hristos. În ceea ce o privește pe Noemi, și ea este un exemplu de soacră. Își iubește nurorile și le dorește binele. Continuând reflecția, se poate spune că atât Noemi cât și Rut sunt rezultatul respectării legii lui Dumnezeu, semn că deja această specială lege crea o stare specială de viață, bazată în totalitate pe respect și pe iubire. Nici Booz nu este mai prejos. La rândul său dă dovadă de o iubire sinceră față de Rut. Este un bărbat plin de sentimente umane, de atenție și de gingășie.

În ansamblu, Cartea Rut poate fi considerată o veritabilă lecție de comportament uman și religios.

Enămpeie din lumina sărbătorii Trăiește simplu și vei fi puternic

Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur

Cei care nu au nimic, tocmai aceștia, mai cu seamă, pot să grăiască liberi de toate cele. Câți bogați nu erau în vremea lui Irod, câți puternici ai zilei? Dar cine a avut [curajul] să iasă în față și să-l certe pe tiran? Cine a apărat legile nedreptățite ale lui Dumnezeu? Niciunul dintre cei avuți. Ci săracul și sârmanul, cel care nu avea nici măcar pat, nici masă, nici acoperiș; cetățeanul pustiului – **Ioan Botezătorul**. Numai el singur, și cel dintâi, l-a mustrat pe tiran, cu toată îndrăzneala, și a dat pe față nunta lui adulteră. Și, fiind toți de față, a osândit-o pe cea care îl nedreptătea pe Irod.

Iar înaintea acestuia a fost marele **Ilie**, cel care nu avea nimic mai mult decât un cojoc, singurul care l-a mustrat cu multă bărbăție pe nelegiuitul și necredinciosul Ahab. Căci nimic nu ne pregătește așa de mult să grăim slobod și nu ne înduplecă atâta să îndrăznim când sunt asupra-ne toate înfricoșările și nu ne face așa de nebiruți și tari, precum a nu avea nimic al nostru și a nu ne înconjura de vreun lucru.

Așadar, **dacă cineva vrea să aibă multă putere, să-și atragă de partea lui sărăcia, să disprețuiască viața de aici și să socotească moartea un nimic.** Acesta poate să fie de folos bisericilor nu doar mai mult decât bogații și demnitarii, ci chiar decât împărații. Câți împărații și bogații toate câte le fac, le fac cu ajutorul banilor. Dar unul ca acesta, adeseori împlinește isprăvi multe și mari, primejduindu-se și dându-se la moarte. Și pe cât sângele este mai de preț decât orice aur, pe atât este mai bună jertfa acestuia decât a banilor.

Sfânta Liturghie are două mari părți (6)

Sursa: „Cartea deschisă a împărăției”, Mitropolitul Bartolomeu Anania

(continuare din numărul anterior)

În primele veacuri creștine, candidații la primirea în Biserică (primire care se făcea prin Botez) erau mai întâi instruiți în învățătura elementară a Evangheliei. Învățătorii lor – de obicei preoți sau episcopi – se numeau *cateheți*, iar învățăceii erau cunoscuți sub numele de *catehumeni*. Până la primirea Botezului, ei făceau parte din categoria celor *chemați*, adică poftiți și așteptați să facă parte din Trupul mistic al lui Hristos, să devină creștini, în timp ce creștinii deja botezați erau numiți „credincioși” – iar uneori chiar „sfinți”.

Datorită acestui fapt, Liturghia a fost structurată în două părți: **prima parte**, cuprinsă între binecuvântarea de începere a Liturghiei și Cântarea heruvimică, era **Liturghia catehumenilor**, iar **partea a doua** se numea **Liturghia credincioșilor**. La cea dintâi participau atât catehumenii, cât și credincioșii. Către sfârșitul acesteia, prin câteva ectenii (cereri) intermediare, catehumenii erau invitați să părăsească locașul, ușile se închideau („Ușile, ușile... Cu înțelepciune...”) cu grijă și rămăneau doar credincioșii, adică cei botezați, cei ce primiseră Tainele inițierii creștine, singurii îndreptățiți să rostească în întregime Crezul, să participe la misterul liturgic – care avea un caracter inițiativ – și să primească Sfânta Împărtășanie.

Mai târziu, când botezul copiilor s-a generalizat, denumirea de *Liturghie a catehumenilor* a rămas doar la dimensiunea ei istorică, iar ecteniile intermediare, nemaiaivând obiect, nu se mai rostesc.

Am socotit că e bine să fac această introducere spre a vă preveni asupra unei formule: „Ușile, ușile...” rămasă în textul celei de a două părți, pe care am să v-o explic la vremea potrivită.

Așadar, în nici un caz nu poate fi vorba de două Liturghii, ci de una singură, învățătoare și sfințitoare în același timp, deoarece toate elementele ei participa la împletirea armonioasă a acestor două dimensiuni.

Pe de altă parte, e bine să știți că dacă în tradiția răsăriteană avem o **Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur** și o **Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare**, ele nu sunt două Liturghii, ci una singură, redactată în două versiuni foarte apropiate (deci, cu foarte puține deosebiri, mai ales în rostirile de taină), redactate de cei doi Sfinți Părinți după una mai veche și mai simplă, numită Liturghia Sfântului Iacob.

Există însă o a doua, numită **Liturghia Darurilor mai înainte sfințite** sau a **Sfântului Grigorie Dialogul**, care, având o structură cu totul specială, este oficiată numai în anumite zile ale Postului Mare.

Liturghia care poartă numele Sfântului Vasile cel Mare se oficiază numai de zece ori pe an, iar asupra ei mă voi opri doar atunci când va fi nevoie.

Pentru o cât mai clară tălcuire, vom urmări împreună, pas cu pas, Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, cea mai cunoscută de către toți credincioșii, ea fiind oficiată în imensa majoritate a zilelor unui an. În același scop, cu excepțiile de rigoare, voi prezenta Liturghia slujită doar de Preot și de popor, fără arhiereu, diacon sau sobor.

Totul începe printr-o **binecuvântare solemnă**, pe care preotul, în fața sfântului prestol (sfintei mese), o rostește cu voce înaltă, în timp ce ridică Sfânta Evanghelie și face cu ea semnul crucii deasupra antimisului: **„Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii**

vecilor.”

Primul cuvânt din această deschidere are un conținut foarte bogat și o foarte frecventă întrebuițare în limbajul bisericesc, fapt pentru care doresc să vă dau câteva explicații.

Termenul „binecuvântare” este traducerea românească a latinescului *benedictio*, care, la rândul său, îl echivalează pe grecescul *evloghia*, toate avându-și rădăcina într-un verb care înseamnă **a vorbi de bine, a lauda, a cinsti, a sărbători**, a acorda unei ființe sau unei instituții o poziție cu totul specială, privilegiată. Aduug însă particularitatea că în timp ce limbile europene moderne au preluat latinescul *bene-dictum* (care înseamnă „zicere de bine”), limba română, a introdus termenul „binecuvântare”, alcătuit, pe de o parte, din același adverb latinesc *bene* (în românește, „bine”), de care însă a legat substantivul, tot latinesc, *conventum* (devenit în românește „cuvânt”), care în original înseamnă convenție, înțelegere, pact, acord, tratat, alianța, ceea ce îi dă termenului o încărcătură mult mai bogată (așa cum avem expresiile „om de cuvânt”, „pe cuvântul meu”, „a-și da cuvântul”, „a se ține de cuvânt”, „a-și ține cuvântul”, etc.). Aceasta înseamnă că a binecuvânta este nu numai a-l vorbi pe cineva de bine sau a-i spune ceva de bine, ci și a face cu el o înțelegere nobilă, menită să onoreze ambele părți.

Dar românescul „cuvânt” are o încărcătură mult mai bogată, în sensul că el, cuvântul, este nu numai un mijloc de comunicare, ci și o putere în sine. [...] Prin puterea cuvântului a creat Dumnezeu lumea, prin puterea cuvântului a făcut Iisus minuni, prin aceeași putere, rostită în numele lui Iisus Hristos, a vindecat Petru un olog.[...]

Aminteam mai sus ca, pe de o parte, **Dumnezeu este singurul autor al binecuvântării** și, pe de alta, ca ea se adresează nu numai unor ființe, ci și unor instituții. **Prima ființa care a primit binecuvântarea lui Dumnezeu a fost omul**. În Cartea Facerii ni se spune că, după ce Dumnezeu i-a făcut pe Adam și Eva, i-a binecuvântat, zicând: „Creșteți și înmulțiți-vă și umpleți pământul și supuneți-l.” Pe de altă parte, **primul așezământ pe care Dumnezeu l-a rânduit prin binecuvântare a fost Ziua de odihnă**, adică a șaptea, sau Sabatul Vechiului Testament, devenit Duminica celui Nou. După ce Dumnezeu a făcut lumea în cele șase zile ale creației, El S-a odihnit de toate lucrurile Sale pe care le făcuse. „Și a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că în ea S-a odihnit El de toate lucrurile Sale, cele pe care Dumnezeu le-a izvodit făcându-le.”[...]

În lucrarea Sa de a revărsa harul dumnezeiesc peste făpturile chemate la mântuire, **Domnul Hristos a binecuvântat copiii** prin punerea mâinilor asupra-le, **a binecuvântat cele cinci pâini** cu care a săturat miile de oameni, iar la Cina cea de Taină **a binecuvântat pâinea și vinul** pe care le-a prefăcut în Trupul și Sângele Său. Acestea sunt doar câteva exemple despre binecuvântarea pe care Dumnezeu le-o acordă oamenilor în mod direct.

Există însă și **binecuvântarea inter-umană**, despre care vă voi spune câteva cuvinte. Binecuvântarea este o rostire solemnă, însoțită de un gest, prin care o persoană invocă darurile lui Dumnezeu asupra altei persoane sau a unui grup. Gestul poate fi ridicarea mâinilor asupra cuiva, punerea unei mâini pe capul persoanei binecuvântate, însemnarea ei cu semnul crucii, sau, atunci când e făcută de preot, semnul crucii cu degetele încrucișate; prin tradiție, arhiereul binecuvintează cu amândouă mâinile.

Una din cele mai vechi este **binecuvântarea părinților asupra copiilor** și o întâlnim în prima carte a Vechiului Testament. Bătrânul Isaac, slăbit și aproape orb, își simte sfârșitul aproape și-l cheamă pe Esau, întâiul său născut, să-i acorde binecuvântarea. Soția sa însă face în așa fel încât Iacob, cel de al doilea fiu al său, i se substituie primului și obține binecuvântarea. Când i se descoperă adevărul, e prea târziu, Isaac nu mai poate face nimic. Reținem faptul că binecuvântarea era definitivă, ireversibilă, nu putea fi redistribuită și nici împărțită. Binecuvântarea era, un act foarte puternic, (*Va urma*)